

Jaarverslag 2022 Ombudsdienst Pensioenen

Aanvraag noodzakelijk bij vervroegd pensioen

De Ombudsman Pensioenen ontving in 2022 meerdere klachten van gepensioneerden die te laat hun vervroegd pensioen hebben aangevraagd en daardoor pensioengeld misliepen. Het werknemers- en zelfstandigenpensioen kan immers niet met terugwerkende kracht worden toegekend op een datum gelegen voor de aanvraag.

Het is niet de werkgever of de boekhouder die de aanvraag van hun werknemer of client kan indienen. Ook het vragen van een pensioenraming of het meedelen van een rekeningnummer aan de Federale Pensioendienst (FPD) geldt niet als pensioenaanvraag. Op basis van deze klachten wijst de Ombudsman Pensioenen de toekomstig gepensioneerden erop dat ze zelf de aanvraag moeten indienen via mypension, bij hun gemeentebestuur of bij de pensioendienst en dit voor de datum waarop ze het pensioen willen (maximaal één jaar vooraf).

Enkel bij het bereiken van de wettelijke pensioenleeftijd (nu nog 65 jaar) wordt er voor wie in België woont en een zelfstandigen- en werknemerspensioen kan krijgen automatisch door de pensioendiensten een onderzoek opgestart. De pensioendiensten kunnen zonder aanvraag niet weten wanneer men vervroegd met pensioen wil.

Aanvullend pensioenkapitaal hoger belast indien pensioen vervroegd uitbetaald

Wie naast zijn wettelijk pensioen als werknemer of zelfstandige ook een aanvullend kapitaal kan krijgen (2^e pijler pensioen via een groepsverzekering of pensioenfonds) moet er rekening mee houden dat het kapitaal automatisch op dezelfde datum uitbetaald wordt als de ingangsdatum van het wettelijk pensioen. Echter, het gunstig fiscaal regime dat bestaat als betrokkene het pensioen opneemt vanaf de wettelijke pensioenleeftijd gaat bij een vervroegd pensioen verloren, er zal dus op het kapitaal hogere belastingen moeten betaald worden.

De Ombudsman Pensioenen ontving verschillende klachten van gepensioneerden die vervroegd met pensioen wilden en die op het moment dat ze vernamen dat er een fiscaal gunsttarief bestond aan de pensioendienst vroegen om de ingangsdatum van hun pensioen uit te stellen. Dit werd door de pensioendienst geweigerd. Zolang het wettelijke pensioen niet is uitbetaald kan de Ombudsman Pensioenen in zijn bemiddelingen bekomen dat de pensioendatum wordt uitgesteld. Doch eens het wettelijk pensioen is uitbetaald laat de wetgeving niet meer toe de pensioendatum nog te veranderen.

Recht op vergissing

Niet weten dat een vervroegd pensioen ten vroegste kan ingaan vanaf de maand volgend op de datum van het indienen van de aanvraag. Niet denken aan de fiscale impact op het aanvullend pensioen wanneer het wettelijk pensioen vervroegd werd aangevraagd en uitbetaald. Een fout of vergissing is snel gemaakt. En deze kan niet meer rechtgezet worden.

De Ombudsman Pensioenen merkt op dat er geen recht op vergissing bestaat voor een gepensioneerde die ter goede trouw is. De Ombudsman werpt dan ook de vraag op of het niet gewenst is dat gepensioneerden die ter goede trouw zijn, weliswaar beperkt in de tijd vergissingen kunnen (laten) corrigeren.

Het digitaal mandaat

Heeft u moeilijkheden om zelf mypension te raadplegen dan is er het digitaal mandaat. Onder andere in navolging op een suggestie van de Ombudsman Pensioenen heeft de FPD voorzien in een digitaal mandaat waarmee men een vertrouwenspersoon kan toegang geven tot zijn gegevens via mypension. Hiermee werd de digitale kloof wat meer gedicht.

Voor een juiste berekening van de vroegst mogelijke pensioendatum: kijk de loopbaangegeven op mypension.be zeker na vanaf 57 jaar

Bovenaan op nummer 1 van de 1087 verzoeken die de Ombudsdienst Pensioenen in 2022 ontving staan de klachten over betwistingen van de geregistreerde loopbaangegevens op mypension. Op basis van deze loopbaangegevens wordt de vroegst mogelijke pensioendatum vastgesteld en een raming (schatting) van het pensioenbedrag gemaakt. Deze loopbaangegevens moeten hiervoor dan ook correct en volledig zijn.

Ook al roept de Ombudsman Pensioenen de pensioendiensten op om ongeveer vanaf de leeftijd van 57 jaar de loopbaangegevens in mypension na te kijken op hun correctheid en coherentie, het blijft natuurlijk de toekomstig gepensioneerde zelf die het beste weet hoe zijn loopbaan eruit zag. De Ombudsman Pensioenen raadt daarom iedereen ook aan om -zeker vanaf zijn 57ste - op mypension zijn loopbaan na te kijken en bij onvolledige of niet correcte gegevens (legerdienst, perioden van werken of afwezigheid, ...) de pensioendienst te contacteren.

Soms heeft de pensioendienst niet alle gegevens zoals het onderbreken van een loopbaan voor de opvoeding van een kind jonger dan 6 jaar. Deze periode kan onder bepaalde voorwaarden tot maximaal drie jaar meetellen voor het bepalen van de vroegst mogelijke pensioendatum. Naar aanleiding van klachten kon de Ombudsman in dergelijke gevallen al bekomen dat betrokkenen tot 2 jaar eerder met pensioen konden gaan. Op voorstel van de Ombudsman Pensioenen zal de Federale Pensioendienst (FPD) bij nog meer toekomstig gepensioneerden de aandacht hierop vestigen dat deze gegevens bij de FPD onbekend zijn.

Inkomensgarantie voor Ouderen: verbeterpunten

De Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO) is een uitkering die boven op het pensioen kan toegekend worden aan wie 65 jaar of ouder is en maar over beperkte financiële middelen beschikt. Voor een alleenstaande is het maximumbedrag aan IGO momenteel 1460 euro per maand. Bij het berekenen van de IGO wordt naast onder andere het pensioen, het bezit van meerdere huizen of appartementen ook het geld op een zicht- en spaarrekening, aandelen en obligaties in aanmerking genomen. De Ombudsman Pensioenen ontving een klacht van een alleenstaande gepensioneerde met een klein pensioen van 1000 euro per maand aangevuld met een IGO van 200 euro per maand. Hij had in 2015 50.000 euro geërfd. In 2022 diende hij een aanvraag in om zijn IGO te verhogen daar hij het geërfde geld volledig opgeleefd had. Vermits hij er niet in slaagde met 1000 euro pensioen aangevuld met 200 euro per maand rond te komen gebruikte hij elke maand een deel van zijn 50.000 euro.

De pensioendienst weigerde de IGO te verhogen. Rekening houdend met de wettelijk voorziene vrijstelling (0% van de eerst schijf tot 6.200 euro, 4% van de schijf tussen 6.200 en 18.600 euro en 10% op alles boven de 18.600 euro) verminderd met een algemene vrijstelling van 1000 euro dient er rekening te worden gehouden met 2.636 euro per jaar. Volgens de pensioendienst dient er gedurende 10 jaar met een onveranderd bedrag van 2.636 euro rekening gehouden te worden.

Dat er gedurende 10 jaar rekening dient gehouden te worden met hetzelfde bedrag is een verdedigbare toepassing van de wetgeving. De wetgeving voorziet niet in een jaarlijkse vermindering van het bedrag aan geld dat gebruikt is om van te leven. Verder laat de wetgeving niet expliciet toe het bewijs te leveren dat het geld is opgebruikt.

De Ombudsman Pensioenen suggereert de wetgever om de bestaande wetgeving aan te passen om ervoor te zorgen dat er rekening gehouden mag worden met een “normaal” gebruik van gekregen of gespaard geld. Het is immers niet logisch dat bij een “normaal” gebruik van gekregen of gespaarde gelden om een leefbaar inkomen te bekomen er nog gedurende een periode van 10 jaar fictief rekening wordt gehouden met het geld dat reeds opgebruikt is.

Verder stelt de Ombudsman Pensioenen in de klachten vast dat bij vele gepensioneerden ten onrechte het idee leeft dat als de IGO op 65 jaar geweigerd werd omdat ze dan over voldoende financiële middelen beschikten, deze weigering definitief is, dus voor de rest van het leven. Dit is echter niet zo: wanneer de financiële toestand verslechtert (bijvoorbeeld doordat het spaargeld opgeleefd is) is de kans groot dat de gepensioneerde later wel aanspraak kan maken op de IGO. Hiervoor moet een aanvraag ingediend worden. Helaas weten veel mensen dit niet. Daarom roept de Ombudsman Pensioenen de wetgever op het onderzoek naar de IGO niet enkel op 65 jaar, doch op meerdere tijdstippen automatisch te voeren of over te gaan tot een doelgroep gerichte of algemene communicatie over het bestaan van de IGO waarbij ze attent gemaakt worden op de mogelijkheid een aanvraag tot IGO in te dienen. Dit zou helpen om de non take up te verminderen en ervoor te zorgen dat minder gepensioneerden in armoede leven.

Probleem met uw pensioen?

Hebt u een probleem met uw wettelijk pensioen of heeft u twijfels of uw pensioen wel correct berekend of uitbetaald wordt. Aarzel dan niet om contact op te nemen met de pensioendienst. Komt u er niet uit met de pensioendienst: de Ombudsman Pensioenen helpt u gratis verder. U kan hem contacteren via klacht@ombudsmanpensioenen.be. Minder handig met de computer: een klacht indienen kan ook schriftelijk: Ombudsdienst Pensioenen, WTC III, Simon Bolivarlaan 30 bus 5 te 1000 Brussel.

Jaarverslag 2022

Het Jaarverslag 2022 is te consulteren op www.ombudsmanpensioenen.be/nl/publications/2022.htm